

3 - Moje pravice med glavno obravnavo

Kje bo potekala glavna obravnava in kdo je lahko navzoč?

Glavna obravnava bo običajno potekala na okrožnem sodišču, pristojnem na območju, kjer je bilo storjeno kaznivo dejanje. Obravnava bo javna, razen v nekaterih primerih kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost, v primerih mladih osumljencev in v primeru kaznivih dejanj zoper državno varnost. Glavna obravnava lahko v celoti ali po delih poteka za zaprtimi vrati tudi v nekaterih drugih primerih. Vsakogar, ki prekine glavno obravnavo ali vpliva na priče, je mogoče odstraniti iz sodne dvorane.

Kdo bo odločal o zadevi?

Sodišče običajno sestavljajo predsedujoči sodnik, ki je pravnik, in trije sodniki porotniki. Sodniki porotniki niso usposobljeni sodniki, temveč jih imenuje občinski izvršilni organ na območju okrožnega sodišča. Poleg njih je navzoč tudi zapisnikar s sodišča. Uradniki okrožnega sodišča sedijo za eno mizo, tožilec za drugo, vi in vaš zagovornik pa za tretjo. Priče, če obstajajo, sedijo za ločeno mizo.

Kaj se bo zgodilo, če se med glavno obravnavo pojavijo nove informacije?

Če se med glavno obravnavo pojavijo nove okoliščine, lahko tožilec spremeni obtožnico. Če ste nekatere obtožbe priznali, lahko to pomeni, da tožilcu glede teh obtožb ne bo treba predložiti tako podrobnih dokazov zoper vas. Vendar se s tožilcem ne morete pogajati o milejši kazni na podlagi priznanja krivde.

Ali moram biti navzoč na glavni obravnavi?

V primeru manj hudih kaznivih dejanj, ki ste jih priznali, se lahko o zadevi odloči brez vaše navzočnosti. Na splošno pa velja, da morate biti navzoči. Če se obravnave ne udeležite, vam sodišče lahko naloži plačilo pogojne denarne kazni ali odredi, da vas mora odvesti policija. Pogojna denarna kazen je vnaprej določen denarni znesek, ki ga morate plačati.

Ali lahko imam tolmača?

Če ne razumete švedskega jezika, ste upravičeni do tolmača, ki bo prevedel vse, kar bo povedano na glavni obravnavi. V tem primeru je pomembno, da okrožno sodišče dovolj zgodaj pred glavno obravnavo obvestite, da potrebujete tolmača. Po navadi bo tolmač navzoč v sodni dvorani, možno pa je tudi tolmačenje po telefonu.

Ali lahko imam odvetnika in ali ga moram imeti?

Odvetnika ni obvezno imenovati in pravico imate, da se zagovarjate sami. Če ste upravičeni do zagovornika po uradni dolžnosti in njegovemu imenovanju ne nasprotujete, vam bo sodišče dodelilo odvetnika, ki bo vaš zagovornik po uradni dolžnosti. Če želite točno določenega odvetnika, morate sodišče o tem predhodno obvestiti. Če s svojim odvetnikom niste zadovoljni, je mogoče v nekaterih okoliščinah zagovornika po uradni dolžnosti zamenjati.

Ali lahko med glavno obravnavo spregovorim in kaj se bo zgodilo, če ne

bom?

Obtoženec ima vedno pravico spregovoriti med glavno obravnavo. Po drugi strani pa k temu niste zavezani. Od vsakega primera posebej je odvisno, ali je bolje spregovoriti ali molčati. Obtoženec ne priseže in tudi ni zavezan govoriti resnice. Če tožilec ali sodišče ugotovi, da ne govorite resnice, lahko to vpliva na verodostojnost vsega, kar ste povedali.

Kaj se bo zgodilo z dokazi?

Preden se začne obravnava, imate pravico preučiti dokaze tožilstva. Priče, ki bodo zaslišane na glavni obravnavi, morajo biti zaslišane tudi med preiskavo kaznivega dejanja, njihove izjave pa morajo biti v celoti navedene v policijski preiskavi. Pravico imate, da prek svojega odvetnika postavljate vprašanja pričam tožilstva in izpodbijate podatke, ki jih predložijo.

Če želite predložiti svoje dokaze, imate to pravico storiti. To velja za priče, dokumente itd. Policija mora med preiskovanjem kaznivega dejanja zaslišati tudi vaše priče. Če prej še niso bile zaslišane, lahko tožilec zahteva, da jih najprej zasliši policija, kar pomeni, da bo obravnava morda odložena in zato preložena na drug dan. Vaš odvetnik bo začel z zaslišanjem vaših prič, pričam pa lahko vprašanja postavljata tudi tožilec in sodišče.

Sodišče lahko zavrne dokaze, ki za zadevo niso pomembni. Dokazi o tem, da ste oseba, ki je vredna zaupanja, ali drugi dokazi o vašem značaju po navadi nimajo nobene dokazne vrednosti ali pa je ta zelo majhna.

Kako se začne glavna obravnava?

Glavna obravnava se začne tako, da tožilec prebere obtožbe, na podlagi katerih trdi, da ste krivi. Potem bo odvetnik žrtve predložil morebitni odškodninski zahtevek. Vaš odvetnik bo sodišče obvestil, ali priznavate krivdo za kaznivo dejanje, ki ste ga obtoženi, ali ne in kakšen je vaš odziv na odškodninski zahtevek.

Potem bo tožilec podrobneje spregovoril o tem, kaj se je po njegovem mnenju zgodilo, in preučil morebitne pisne dokaze. Sledila bosta predstavitev mnenja vašega odvetnika o tem, kaj se je zgodilo, in preučitev pisnih dokazov.

Kako bom zaslišan in kako bo zaslišana žrtev kaznivega dejanja?

Če je žrtev (oškodovanec) navzoča, bo zaslišana. Zaslihanje bo začel tožilec, žrtvi pa lahko vprašanja postavljajo njen in vaš odvetnik ter sodišče. Ko se zaslihanje žrtve konča, ste na vrsti vi. Če želite, imate pravico, da spregovorite, preden vam začne postavljati vprašanja tožilec. Vprašanja vam lahko postavljajo tudi vaš odvetnik, odvetnik žrtve in sodišče.

Kako bodo zaslišane priče?

Potem ko bo vaše zaslihanje končano, bo čas za zaslihanje prič. Najprej bodo zaslišane priče tožilstva, potem pa še vaše priče. Pričam lahko postavljajo vprašanja tožilec, odvetnika in sodišče. Celotno zaslihanje – žrtve, vas in prič – bo zvočno in slikovno posneto.

Preučitev mojih osebnih okoliščin

Po preučitvi dokazov bodo preučene vaše osebne okoliščine. To zajema preučitev vaših financ, stanovanjskega vprašanja, družinskih okoliščin, kakršnih koli težav z zlorabo snovi ter preučitev prejšnjih obsodb na Švedskem in v drugih državah. Namen tega je preučiti, kakšna kazen je v vašem primeru za vas najbolj primerna v mejah možnega.

Kako se konča glavna obravnava?

Glavna obravnava se konča s sklepnimi govori tožilca, žrtve ali njenega odvetnika in nazadnje vašega odvetnika. Tožilec in odvetnika utemeljijo, kako bi moralo sodišče odločiti v zadevi in kakšna kazen bi vam morala biti naložena, če boste obsojeni.

Kdaj in kako bom seznanjen z odločitvijo sodišča?

Sodišče lahko po kratkem posvetovanju izreče sodbo isti dan ali pa jo napove čez približno en teden. Sodba je „izrečena“, ko sodišče prebere povzetek sodbe v vaši navzočnosti. Če je sodba izrečena drug dan, ki ni dan zaslišanja, vaša navzočnost ni potrebna, saj bodo sodbo poslali vam in vašemu odvetniku. Sodba bo vedno pisna.

Katere so možne sankcije?

Zaporna kazen – najmanj 14 dni in največ 18 let ali dosmrtna. Zaporno kazen, daljšo od šestih mesecev, je treba prestati v zavodu. Krajše zaporne kazni je pod določenimi pogoji mogoče prestajati z elektronskimi zapestnicami.

Varstveno nadzorstvo – spremljanje za določeno obdobje, običajno enega leta, ki mu sledi dveletna preizkusna doba. Možna je kombinacija z denarno kaznijo, zaporno kaznijo največ treh mesecev, družbeno koristnim delom in/ali zdravljenjem zaradi zlorabe snovi ali bolezni.

Pogojna obsodba – preizkusna doba za manj kot dve leti. Pogojna obsodba je običajno v kombinaciji z denarno kaznijo ali družbeno koristnim delom.

Denarna kazen – v obliki določenega denarnega zneska ali v povezavi s sredstvi za preživetje; odvisno od teže kaznivega dejanja in vašega dnevnega dohodka. Najnižja denarna kazen v obliki določenega denarnega zneska je 200 švedskih kron (približno 20 EUR), najnižja denarna kazen v povezavi s sredstvi za preživetje pa je 30 dnevnik kazni po 50 švedskih kron (približno 150 EUR).

Družbeno koristno delo – v kombinaciji z varstvenim nadzorstvom ali pogojno obsodbo. To pomeni določeno število ur, med 40 in 240, neplačanega dela v vašem prostem času.

Posebna oskrba – tistim, ki zlorablajo snovi, je mogoče ob izreku kazni odrediti zdravljenje zaradi zlorabe snovi, vsakogar, ki ima hude motnje v duševnem razvoju, pa je mogoče napotiti na forenzično psihiatrično zdravljenje.

Za mlade so lahko primerne tudi druge sankcije: mladinsko delo in oskrba za mladoletnike.

■ Zadnja posodobitev: 23/10/2015

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.